

КРИТЕРИЈУМИ ЗА ДОДЕЛУ ЕКО ЗНАКА ЗА ОПЛЕМЕЊИВАЧЕ ЗЕМЉИШТА

Критеријуми за доделу Еко знака за оплемењиваче земљишта имају за циљ:

- 1) употребу обновљивих материјала и/или рециклажу органских материја добијених сакупљањем и/или третманом отпадног материјала, чиме се доприноси смањењу коначно одложеног чврстог отпада на најмању могућу меру (нпр. на депонији);
- 2) смањење наношења штете животној средини или ризика од тешких метала и других опасних једињења услед примене производа.

Критеријуми дати у овом прилогу су утврђени по нивоима којима се промовише означавање оплемењивача земљишта који имају мањи утицај на животну средину, током целокупног животног циклуса производа.

Испитивање и узорковање оплемењивача земљишта обавља се, тамо где је применљиво, у складу са методама испитивања које је развила техничка комисија за стандарде CEN 223 „Оплемењивачи земљишта и супстрати”, док не буду на располагању одговарајући хоризонтални стандарди израђени под вођством групе CEN 151 „Хоризонтално”.

Узимање узорака обавља се у складу са методологијом у SRPS EN 12579 – Оплемењивачи земљишта и супстрати – Узимање узорака. Ако је неопходно испитивање или узорковање које није обухваћено овим методама и техникама узимања узорака орган надлежан за оцену захтева за добијање Еко знака наводи које методе испитивања и/или узимања узорака сматра прихватљивим.

Када је то прикладно, могу се употребљавати друге методе испитивања ако их надлежни орган прихвати као одговарајуће. Када испитивања нису наведена или су наведена као испитивања која се употребљавају за проверу или праћење, надлежни орган ако је то прикладно, ослања се на изјаву и документацију коју је доставио подносилац захтева и/или на независне провере.

Када процењују захтев за добијање Еко знака и прате усклађеност са критеријумима, надлежним органима се препоручује да сагледају спровођење признатих система менаџмента животној средином, какви су EMAS, ISO 14001, односно SRPS ISO 14001 (напомена: не захтева се увођење таквих система управљања).

Група производа оплемењивачи земљишта обухвата материје које се додају земљишту на самом месту, првенствено за одржавање или побољшавање његових физичких особина и које могу побољшати његове хемијске и/или биолошке особине или деловање.

За доделу Еко знака производ треба да припада групи производа „оплемењивачи земљишта” и мора бити у складу са критеријумима који су утврђени овим прилогом.

Перформансе у вези са животном средином за групу производа оплемењивачи земљишта оцењују се према критеријумима наведеним у овом прилогу.

Групи производа оплемењивачи земљишта додељује се шифра „003”.

Критеријум 1 – Састојци

Састојци су:

1.1. Органски састојци

Производ се узима у разматрање за доделу Еко знака само ако не садржи тресет и ако су његове органске материје добијене прерадом и/или поновном употребом отпада.

1.2. Муљ

Производи не могу садржати муљ из канализације. Муљ (који није из канализације) дозвољен је само ако задовољава следеће критеријуме:

Муљ се одређује као један од следећих отпада у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС”, број 56/10):

02 03 05	муљеви од третмана течног отпада на месту настајања; муљ при припреми и преради воћа, поврћа, житарица, јестивих уља, какаа, кафе, чаја и дувана; при производњи конзервисане хране; при производњи квасца и екстракта квасца и при припреми и ферментацији меласе
02 04 03	муљеви од третмана течног отпада на месту настајања, при преради шећера
02 05 02	муљеви од третмана течног отпада на месту настајања, у индустрији млечних производа
02 06 03	муљеви од третмана течног отпада на месту настајања, у индустрији пецива и кондиторској индустрији
02 07 05	муљеви од третмана течног отпада на месту настајања, из производње алкохолних и безалкохолних напитака (изузев кафе, чаја и какаа)

Муљ из сваког појединачног извора се мора раздвојити, што значи да није дошло до мешања с отпадним водама или муљем насталим ван одређеног производног процеса.

Максималне концентрације тешких метала у отпаду пре прераде (mg/kg масе суве материје) морају испуњавати захтеве из Критеријума 2.

Муљ мора задовољавати и све друге критеријуме за Еко знак који су наведени у овом прилогу и у том се случају се сматра да је он довољно стабилизован и пречишћен.

1.3. Минерали

Минерали се не могу водити из:

1) заштићених подручја у складу са одговарајућим прописима којима се уређује очување природних станишта, дивље флоре и фауне;

2) мреже подручја Натура 2000, која се састоји од специјалних заштићених подручја у складу са одговарајућим прописима ЕУ као што су: 79/409/ЕЕЗ, 92/43/ЕЕЗ или подручја у складу са Законом о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 11/01 и „Службени лист СЦГ – Међународни уговори”, број 16/05).

Критеријум 2 – Ограничења у садржају опасних материја

У крајњем производу удео следећих елемената мора бити нижи од доле наведених вредности, мерено као маса суве материје:

Елемент	mg/kg (суве материје)
Zn	300
Cu	100
Ni	50
Cd	1
Pb	100
Hg	1
Cr	100
Mo (*)	2
Se (*)	1,5
As (*)	10
F (*)	200

() Подаци који се односе на присутност ових елемената потребни су само за производе који садрже материјале из индустријских процеса.*

Напомена: Ове граничне вредности важе само ако национални прописи нису строжији.

Критеријум 3 – Физички загађивачи

У финалном производу (са величином отвора 2 mm) удео стакла, метала и пластике мора бити мањи од 0,5% мерено као маса суве материје.

Критеријум 4 – Азот

Концентрација укупног азота у производу не може бити већа од 3% (по маси), а неоргански N не може износити више од 20% укупног N (или органски N \geq 80%).

Критеријум 5 – Перформансе производа

Производи се морају достављати у чврстом стању и морају да садрже најмање 25% суве материје (у маси) и најмање 20% органске материје (у маси) суве материје (мерено губитком при сагоревању).

Производ не може негативно утицати на клијање и каснији раст биљке.

Критеријум 6 – Здравље и безбедност

Производи не могу прелазити максималне нивое примарних патогена, и то:

- 1) Salmonela: одсутна у 25 g;
- 2) Јајашца хелминта: одсутна у 1,5 g (1);
- 3) E. coli: < 1 000 MPN/g (MPN: највероватнији број) (2).

Критеријум 7 – Семе које може проклијати/пропагуле

У финалном производу садржај семена корова и вегетативних репродуктивних делова агресивних корова не може бити већи од две јединице по литру.

Критеријум 8 – Информације које се дају уз производ

Опште информације

Производ мора бити пропраћен следећим информацијама (без обзира да ли је производ упакован или не), било да су оне написане на амбалажи или на приложеним информативним листама:

- 1) име и адреса лица одговорног за стављање на тржиште;
- 2) ознака која даје информације о типу производа, укључујући речи „ОПЛЕМЕЊИВАЧ ЗЕМЉИШТА”;
- 3) идентификациона ознака серије/шарже;
- 4) количина (изражена као маса или запремина);
- 5) основни материјали (чији је удео већи од 5% запремински) од којих је производ произведен.

Ако је применљиво, уз производ се морају дати следеће информације о употреби производа, било да су оне написане на амбалажи или на декларацији производа:

- 1) препоручени услови складиштења и препоручени рок употребе;
- 2) смернице за безбедно руковање и употребу;
- 3) опис сврхе за коју је производ намењен и евентуална ограничења употребе;
- 4) изјава о погодности производа за одређене групе биљака (нпр. биљке које добро успевају на кречњачком земљишту или биљке које не успевају на кречњачком земљишту);
- 5) рН и однос угљеника према азоту (C/N);
- 6) изјава о стабилности органске материје (стабилна или врло стабилна) према националном или међународном стандарду;
- 7) изјава о препорученим методама употребе;
- 8) за аматерску примену: препоручене количине примене изражене у килограмима или литрима производа по јединици површине (m²) годишње.

Детаљне информације

Параметар	Методe испитивања
Количина	SRPS EN 12580
Садржај органских материја и пепела	SRPS EN 13039
Укупни N	SRPS EN 13654/1-2
Однос угљеника према азоту (C/N)	C/N (*)
рН	SRPS EN 13037
Тешки метали (Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Zn)	SRPS EN 13650
Hg	SRPS ISO 16772
Садржај влаге/суве материје	SRPS EN 13040
Салмонела	SRPS EN ISO 6579
Јајашца хелминта	prXP X 33-017

E. coli	SRPS ISO 11866-3
Испитивање стабилности/зрелости (испитивање изведено да би се објавило с результатима)	метода CEN није расположива

(*) Угљеник = органска супстанца (SRPS EN 13039) × 0,58

Критеријум 9 – Информације које се налазе на Еко знаку

Опциони део Еко знака са простором за текст садржи текст:

- 1) „доприноси смањењу загађења воде и земљишта“;
- 2) „промовише рециклирање материјала“;
- 3) „доприноси повећању плодности земљишта“.

1 За оне производе чији органски удео није добијен искључиво из отпада травњака, баште или парка.

2 За оне производе чији је органски удео добијен искључиво из отпада травњака, баште или парка.